

شیوه استناد دهی منابع الکترونیکی^۱

نویسندگان و محققانی که به استفاده از منابع الکترونیکی روی آورده اند مطلعند که در منابع چاپی استناد به مراجع میزان اعتبار اثر را تحت تأثیر قرار می دهد. در منابع الکترونیکی نیز به ویژه به دلیل حجم بالای اطلاعات و سهل الوصول بودن درج مطلب، ضرورت استناددهی به منابع و مآخذ را بیشتر و اعتبارسنجی دقیق تری را طلب می کند. در ادامه به چند مورد از شیوه های استناددهی به منابع الکترونیکی اشاره می شود.

۱. (APA Style) انجمن روانشناسی آمریکا در شیوه نامه خود با آدرس APAstyle.org به این نکته اشاره دارد که حجم بالا و تنوع منابع الکترونیکی چالشهایی را برای خلق منابع مفید، علمی و قابل استفاده ایجاد می کند. بنابراین توصیه شده نویسندگان دو نکته را همیشه مدنظر قرار دهند:

الف: هدایت مستقیم خوانندگان به صفحه و اصل آن مدرکی که به آن استناد شده به جای اشاره به آدرس صفحه خانگی یا صفحات وب.

- ب: تهیه و نوشتن دقیق آدرس الکترونیکی (URL) اثری که مورد استناد قرار گرفته.
- یک ارجاع باید دارای ویژگی هایی از جمله: عنوان یا توصیف تاریخ (تاریخ نشر یا روزآمد شدن و یا بازیابی مدرک) آدرس الکترونیکی (URL) و در صورت امکان معرفی نویسندگان منبع به بهترین وجه ممکن باشد.
 - در استناددهی منابع الکترونیکی آدرس سایت (URL) مهمترین عنصر قابل توجه است. چون در صورت درست نبودن آدرس مدرک مورد نظر بازیابی نخواهد شد و این صدمه ای است به اعتبار و ارزش آن اثر. معمولاً آدرس های الکترونیکی (URL) به دو دلیل عمده ممکن است فعال نباشد
- ۱- تایپ نادرست آدرس ۲- تغییر جا یا از بین رفتن آدرس مدرک مورد نظر.
- بهترین روش برای جلوگیری از به وجود آمدن اشکالات نگارشی استفاده از امکان کپی کردن و چسباندن (Copy/Paste) می باشد. دقت داشته باشید تمامی قسمت های آدرس کامل قید شود.
- ترکیب یک آدرس الکترونیکی معمولاً به شکل زیر است:

Protocol	Path to doc
http://www.apa.org/montol/octoo/workplace.html	
Host name	file name of specific document
Protocol	روش مبادله اطلاعات
Host name	میزبان خدمات دهنده در اینترنت
path of document	مسیری که به مدرک منتهی می شود
File name of Specific document	نام فایل مدرک مورد نظر

^۱ - فاطمه هراتیان (کارشناس مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد)

- دو نکته قابل توجه : در صورت نیاز به شکستن آدرس الکترونیکی از خط تیره (Hyphen) استفاده نشود. به جای آن می توان بعد از خط مورب (اسلش) و یا نقطه آدرس را شکست.

نکته مهم دوم اینکه وقتی نسخه پیش اثر آماده شد و قبل از تهیه نسخه نهائی (Final version) باید اطمینان حاصل کنید که کلیه آدرس ها و ارجاعات شما فعال بوده مدارک موردنظر را بازیابی می کند .

- در ادامه به نکاتی که خانم دکتر ماری الن گافی (Dr.Mary Ellen Guppey) طی مقاله ای به آن اشاره کرده توجه فرمایید : مقاله (First Publisher in Business Communication Quarterly, Mavch ۱۹۹۷,pp۵۹-۷۶)(Last revision of this online version:۲۰۰۶)

۱- از شکستن آدرس الکترونیکی در انتهای خط خودداری شود . در صورت ضرورت قبل از اسلش یا نقطه باشد . (اگرچه APA بیشتر شکستن قبل از نقطه را پیشنهاد می کند .)

۲- برای نوشتن عنوان کتابها در این روش عنوان کتابها ایتالیک و اولین حرف با حرف بزرگ نوشته می شود . Sentence-Style (حرف اول اسامی خاص نیز بزرگ نویسی می شود).

مثال: How to make money in French and German.

۳- برای نوشتن عنوان های پیابند ها و مجلات : به صورت ایتالیک نوشته می شود و اولین حرف هر لغت نیز با حرف بزرگ نوشته می شود . " Headline Style "

مثال: U.S.News & World Report

۴- برای اشاره به عنوان های مقاله های مجلات : فقط حرف اول جمله بزرگ نویسی می شود و از ایتالیک و مشخص کردن یا خط کشیدن (Under line) استفاده نمی شود .

۵- نویسندگان مدنظر داشته باشند هر زمان استنادی به جای اشاره به آدرس صفحه خانگی به صورت کلی به صفحات خاصی که مدرک موردنظر در آن قرار دارد اشاره نمایند . دقت شود تا در ضمن نوشتن (تایپ) آدرس (URL) کاملاً صحیح باشد . و تا پایان کار و انتشار نسخه نهائی آدرس ها را بازیابی و آزمایش کنند تا از فعال بودن آن مطمئن گردند .

۶- چنانچه مدرکی روزآمد نشده باشد بلافاصله بعد از قید عنوان مدرک (n.d.) وارد شود .

۷- در نظر داشته باشید مشخصاتی همچون آدرس پست الکترونیکی (E-mail) و یا سایر اطلاعات شخصی نمی تواند مرجعی برای استنادی باشد اطلاعات فوق معمولاً متغیرند .

۸- در صورتی که می خواهید به مقاله ای الکترونیکی اشاره کنید و از تفاوت شکل چاپی آن با الکترونیکی مطمئن نیستید بعد از عنوان مقاله واژه {فرمت الکترونیکی} را قید کنید . اما چنانچه می دانید شکل چاپی تفاوتی با الکترونیکی آن دارد ضروری است تاریخ بازیابی مدرک و آدرس آن (URL) را ذکر کنید .

۹- ارجاع داخل متن بایستی داخل پرانتز قرار بگیرد . در صورتی که به صفحه خاصی استناد می دهید بهتر این است که به نویسنده، تاریخ نشر و شماره صفحه مورد نظر نیز اشاره کنید . برای مثال :

(Cheek & Buss, 1981, P. 332)

چنانچه در مقاله شماره پاراگراف ها شماره بندی داشت می توانید عبارت مخفف "para" را قبل از شماره پاراگراف اضافه کنید . مثال (myers, 2004, para. 5)

- در صورتی که مقاله الکترونیکی دارای شماره صفحه و شماره پاراگراف نبود، می توانید بعد از اشاره به تیتري که ارجاع مورد نظر شما در آن بخش قرار دارد پاراگراف هایش را شمارش و به عدد پاراگراف فوق اشاره کنید . مثال (Beutlef, 2005, Conclusion, Section, para. 1)

- علاوه بر شیوه APA که از شاخص ترین شیوه های استناددهی در منابع الکترونیکی است شیوه های دیگر نیز وجود دارد که بسته به اینکه در رشته های علوم انسانی یا علوم پایه باشد شیوه مناسب را انتخاب می کنیم .
نمونه هایی از این شیوه نامه ها عبارتند از:

Chicago style : www.chicagomanualof style.org

Columbia Guide to online style: www.columbia.edu/cu/cup/cgos/idx_basic.html

Turabian style: library.uww.edu/Guides/turacite.htm

اگرچه شباهت های زیادی در شیوه های استناددهی این شیوه نامه ها با APA وجود دارد ولی با

توجه به این که استنادها باید یک دست ارائه شود می توانید برای اطمینان از صحت استناددهی خود به

آدرس سایت این شیوه نامه ها مراجعه نمائید .